

بسمه تعالی
نهضت آزادی ایران
تاسیس ۱۳۴۰

بیانیه در مورد ضرورت مذاکرات مستقیم برای صلح

دور جدید مذاکرات صلح میان نمایندگان کشورهای ایران و عراق، تحت نظر دبیر کل سازمان ملل متحد در مقر این سازمان در ژنو، آغاز گردیده است. طرفین مذاکره کننده قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت را چهارچوب قابل قبولی برای مذاکره خود دانسته و اظهار امیدواری کرده‌اند که از این طریق بتوانند به حالت نه جنگ و نه صلح کنونی خاتمه دهند.

بررسی اثرات دراز مدت سیاسی، اجتماعی، نظامی جنگ تحمیلی نیاز به گذشت زمان دارد. اما یکی از پیامدهای نامطلوب آن، خصوصاً برای کشورمان وضعیت نه جنگ و نه صلح می‌باشد. با توجه به ضرورت نوسازی و بازسازی هرگونه تلاشی برای حل این مسئله و خاتمه دادن به این حالت و وضعیت، از طرق مختلف، از جمله فعالیت دیپلماسی هم ضروری است و هم می‌تواند مثبت و مفید باشد. بدون شک هر تماس و مذاکرات مستقیم میان طرفین از ابزار و لوازم اولیه حل سیاسی این بحران می‌باشد. اگر چه در شرایط خاص روانی - سیاسی حاصل جنگ، مذاکرات مستقیم در مرحله اول امکان پذیر نبود، اما بنا به دلایل و تجارب تاریخی در مناسبات بین‌المللی، مذاکرات مستقیم اکثراً مفیدتر و موثرتر است. در مذاکرات غیرمستقیم، منافع و انگیزه‌های واسطه یا واسطه‌ها که الزاماً در جهت منافع و مصالح طرفین مذاکره نیست، در روند مذاکرات اثر می‌گذارد.

با توجه به این ملاحظات آغاز مذاکرات مستقیم بین دولت‌های ایران و عراق در چهارچوب قطعنامه قبول شده از طرف ایران تحت پوشش و نظارت دبیر کل سازمان ملل متحد، و نه با وساطت دولت‌های منطقه که باعث آن بوده و در صورت رعایت اصول لازم در این نوع فعالیت‌ها، فقط شروع مفیدی برای حل بحران می‌باشد.

اگر چه طرفین قطعنامه ۵۹۸ را چهارچوب قابل قبولی برای مذاکرات اعلام داشته‌اند اما نباید فراموش کرد که در بند اول این قطعنامه، که مهمترین و اساسی‌ترین آن نیز می‌باشد، تعریف دقیق، روشن و قابل قبولی از «مرزهای شناخته شده بین‌المللی» ارائه نشده است. در حالی که توافق بر سر چنین تعریفی حائز اهمیت است. از آنجا که این مسئله با تمامیت اراضی کشور و احترام و اعتبار انقلاب اسلامی سروکار دارد، و هیچ فرد یا گروه علاقمند به ایران نمی‌تواند نسبت به آن بی‌تفاوت باشد لذا نهضت آزادی ایران توجه همگان را به این نکته جلب می‌نماید که قرارداد ۱۹۷۵ بین ایران و عراق، امضا شده در الجزایر، سند محکم و بین‌المللی قابل قبول و استنادی هست که مرزهای بین‌المللی بین دو کشور را خصوصاً در مورد رودخانه مرزی اروند رود (شط‌العرب) به نحو شایسته و عادلانه‌ای برای هر دو کشور، تعریف و تعیین نموده است و دبیرکل سازمان ملل نیز در برنامه اجرای قطعنامه ۵۹۸ به آن استناد نموده است.

به نظر نهضت آزادی ایران، تنها زمانی ملت ایران می‌تواند علی‌رغم جنگ تحمیلی، به نتیجه این مذاکرات و حسن ظن دولت عراق اطمینان حاصل کند که آن دولت خود را به قرارداد ۱۹۷۵ همچنان متعهد بداند، از مفاد قرارداد تمکین نموده و بپذیرد که بر اساس آن مسائل و مشکلات بین دو کشور یکباره و برای همیشه حل شود. و تنها در این صورت است که صلح و آرامش بین دو کشور همسایه برقرار خواهد شد.

نهضت آزادی ایران

۶۹/۴/۱۸